

JAN SONNERGAARD • f. 1963

Polterabend

Det var først senere, jeg selv kom ind i billedet. Meget senere i forløbet af deres dag, hvis man tænker i *varen* og udlevet tid, men kun en smule, hvis man regner i timer, minutter og sekunder – det var efter den bratte opvågning i deres lejlighed i Slagelsegade, efter morgenmaden, som Jesper og Per havde indkøbt, og efter tre flasker Gammel Dansk og to kasser øl, og efter Knuds ankomst med et kejtet, forelsket smil til Eva og en lille pose med musik fra starten af 90'erne, hvor han havde været en del sammen med Simon og drengene. Og efter introduktionen af Hanne og Iben, som udstrålede en stor glæde på parrets vegne, der gjorde Jesper og Per lidt kejtede og generte, selvom de langtfra var novicer. Pigerne smilede som små sole til Eva, og på alle måder var de anderledes end normalt, meget hemmelighedsfulde, og de ville *slæt ikke* tale med drengene, for formerne skulle holdes. Og de så hammergodt ud i dagens anledning, så deres tavshed satte sit præg på drengene og selskabet som sådan.

Den pæne lejlighed var rengjort til det yderste, og Simon og Eva vidste jo godt, at der ville være en eller anden form for arrangement i dag.

Det var lidt akavet, og man mærkede tydeligt, at det her var afslutningen på noget. Men de unge mennesker havde svært ved at formulere deres blandede følelser, så det føltes som en stor lettelse, da der lød råb og motorlarm fra gaden. Eva åbnede et vindue, kiggede ned og råbte:

– Nej, det er løgn!

Men Hanne og Iben gav sig ikke, og Eva skulle, hun havde simpelt hen ikke noget valg, og de to HA'er kørte hende bort, hele vejen op gennem Sjælland og ind til Rådhuspladsen i København, hvor de andre veninder ville stå parat, med tidsbestilling til bodymassage, og aftaler på Crazy Daisy efter middagen på Baron von Dy, og alt det andet, de havde planlagt. Hele selskabet – alle seks – kikkede grinende ud af vinduet, da de to rockere kørte bort med Eva, og selvom Simon egentlig ikke kunne lide det, for han var jo en af dem, der ikke deltog særlig helhjertet i alt det der mediehalløj med bander ... så kunne han ikke lade være med at glæde sig en lille smule over hvor opfindsomme pigerne var, og hvor meget de lagde i det. Det er en kendt sag, at man ikke får HA til at køre sådan en tur i or under titusind. Og så skal man oven i købet kende en, der kender dem i forvejen.

Men pigerne røbede ikke med et ord, hvad de havde tænkt sig, der videre skulle foregå med Eva, og de accepterede kun en enkelt Gammel Dansk mere før de forsvandt, ned mod stationen og ind til byen, ind og fejre hendes sidste aften i *frihed*. De var i lårkort og havde gjort det bedste, de kunne for at ligne fotomodeller fra tresserne. Touperet hår.

Og så startede drengene, og der kom tre mere, og de o: favnede Simon eller slog ham på skulderen og skreg: »Tillykke!«, både Ib og Hønse og Allan. Især Allan var meget velklædt, med jakke og slips fra Tøjeksperten, og de havde øl med, og en pose med ting, mærkelige ting, som de ikke ville vise frem. Og en kasse med trægitre og lange rundstokke. Og poser med morgenbrød.

– Der er basser! – råbte Hønse, men det første der røg var selvfølgelig de to flasker Gammel Dansk, og en kasse øl. Simon fik ikke lov til at røre ret meget af morgenmaden, det var en del af spillet, han fik øl, og drengene spiste uden Simon, for han havde jo allerede spist mere end rigeligt, og det vigtigste var, at der var plads til sprut. Masser af sprut.

På slaget elleve forlod de lejligheden, og Hønse og Ib bar Simon i guldstol ned til stationen, og de havde anbragt en papkrone oven på hans hoved, og Allan løb foran og banede vej, og han skubbede folk væk, mens han råbte:

– Simon er KONGEN ... –

Og det var lige ved, at de ikke nåede toget, for Knud og Per havde problemer i kiosken, hvor der var kø, så det var tæt på, at de ikke fik købt en kasse mere. Men de nåede det alligevel, og de tændte for ghettablasteren, og de gav sig til at spille musikken fra dengang i folkeskolen, og festerne, og militæret – musikken fra dengang de var et *fællesskab*.

Og måske er det ikke lige den slags kupeer, man drømmer om at tilbringe en times køretur i, når man lige har ordnet en hurtig, men ubehagelig forretning. Helt herude på Bøhlandet, i den danske provins. Men der var så overfyldt med pendlere i de andre kupeer, at jeg lod mig nøje og satte mig ovre i hjørnet, med ryggen mod en solid væg, dækket af et vindue til højre side. To meget stærke punkter i et eventuelt forsvar. En sikker base at arbejde ud fra, hvis det skulle blive nødvendigt, to vinkler elimineret. Stille og fredeligt, uden at vække opmærksomhed, tog jeg dagens avis og anbragte den foran ansigtet, så jeg faldt i et med kupeen. Nu var jeg ikke en person længere. Bare noget – og et »noget«, de var vant til at se i toget.

De opdagede mig ikke. For Per ville synge, og snart brølede de alle sammen:

– Vi har en chauffør, en chauffør ... – og de fik Simon op på ryglænet, og de sang:

– For han er en af vore ... en rigtig hængerrøv! –

Og hver gang Simon blev udstillet, skulle han drikke dobbeltøl, og det flød ned over skjorten, og man råbte skåål. Han fik også ordre til at drikke Gammel Dansk, men det gled ikke ned hurtigt nok, så Allan måtte holde Simon for næsen, mens Knud pressede munden op og hældte ned i det nu helt åbne og forsvarsløse *svælg*. Og der kom mere power på ghettablasteren, og de åbnede øl med tænderne, alle sammen, bortset lige fra Simon, der aldrig havde lært det, så der måtte syv forsøg til, før det skummede ud over det hele, og han sandsynligvis brækkede en flig af en tand.

Lydniveauet steg, og det kørte op, og de bevægede sig længere og længere ud ad en tangent, og ingen af dem opdagede det før højttalerstemmen forkyndte: »Næste stop Hovedbanegården. Toget kører ikke videre«. Så opstod der forvirring, og drengene fik travlt med at få orden på alt det, de havde medbragt.

Men det var et godt tegn, at de uden videre efterlod kassen og de tomme flasker. De var for højt oppe til at tænke over, at den repræsenterede en vis pengeværdi, og kun Hønsen var uenig, men han var jo også kendt for at være lidt nærig. Da han ville tage den med og undskyldte sig med argumentet:

- Det er sgu da næsten en hund ... - råbte de andre indigneret
- Hold nu for helvede op med at være så skide nærig, -
- Det er *Simons* dag i dag, -

Derefter tog de Simon i guldstol, ud af kupeen og hen ad perronen, og Knud råbte: Simon er Kongen, og Simon var lidt og stolt og glad, og trods den pænt store brandert de havde påført ham, tænkte han helt klart, og med alle sine følelser:

- De er mine venner ... -

De bar ham op på rulletrappen, og Ib løb op ad perronen og ud af banegården, ned på Reventflowgade og ind i kiosken ved siden af Jernbane Cafeen, hvor han købte en kasse mere. Da de andre kom bærende med Simon, stod han allerede på det aftalte sted med kassen, ved det skarpe hjørne på Istedgade. Han gjorde V-tegn til dem - og de gik hen til Halmtorvet og bunkeren på midterrabatten over for »Reden«, hvor junkierne plejer at sidde, når de har fikset, og så blev Simon *klædt ud*.

Da de forlod det betændte område, var Simon i sparkedragt som en baby, og Knud betalte en narkoluder for at følge med i en time, og lægge an på Simon. Ottehundrede.

Jeg skyndte mig væk. Ind til City, hvor jeg fik byttet mit slips hos Brødrene Andersen. Og bagefter satte jeg mig på den ene af Nørgaard brødrenes snobbarer. Den hedder »Norden«. Jeg satte mig ved et bord i udkanten af den udendørs gruppering og bestilte en flaske *Cremant*, som desværre viste sig at være uinteressant. Det var sandt at sige noget, jeg havde smagt adskillige gange før - man kan kalde det et industriprodukt. Men det tog sig så pænt ud, og jeg elskede tanken om at ligne en *bonvivant*. For en stund. Inden de uundgåeligt ville dukke op.

Det var ganske vist alt for dyrt, men jeg blev på intet tidspunkt forurettet over den manglende intensitet i smagsoplevelsen. Min placering var perfekt. Der var uhindret udsyn til de to gågader, og intet ville undgå min opmærksomhed. Jeg kunne vente så længe det skulle være.

Det varede længe. Men så var de der.

Man kunne høre dem på lang afstand. Deres gang var slingrende, og de gik ind i alle der kom i vejen, og der var en øresønderrivende *larm* fra ghettoblasteren. For

det var fire timer senere nu, hvilket ingen af dem havde haft godt af. De burde have sovet. Simon havde tydeligvis ikke bestilt andet end at *savne* Eva den sidste halvanden time, og det var jo ikke det, der var meningen.

Han så forfærdelig ud. Han var i kyse og sparkedragt, og halvdelen af ansigtet havde de malet *rødt*, som på et prostitueret spædbarn. Han stoppede tilfældige på gaden og råbte: »Tre kys: En krone«, og »To tondomer for et knald«, men der var et eller andet galt, for han var mærkeligt modvillig, og de fremmede morede sig ikke. De trak sig blot væk, som om de snarere blev skræmte end opmuntrede over optrinnet.

De slog sig ned på Café Europa, i den diametralt modsatte ende af pladsen, ca. 100 meter væk, og de dannede en enklave midtfor, idet de anbragte tre borde ved siden af hinanden. Og de gav Simon den obligatoriske badetur i Storkespringvandet, hvorefter de af de medbragte trædele samlede en *kravlegård*, og kommanderede ham ned i den.

Herefter blev der bestilt mexicanske øl og tequilaer og whisky til dem alle sammen, lige på nær Simon, som havde sin egen sutteflaske med mælk og vodka. Og hver gang han prøvede at sige noget råbte de:

- Sengetid! -

Og de fandt massageannoncer i formiddagsavisen og tre pornoblade fra klubben på Istedgade, og snart diskuterede de højlydt, hvor de kunne skaffe sådan et »pattebarn« ind, så han ikke fremstod som et rent kvaj og en jomfru på den store dag i morgen.

Og jeg bestilte mere laks, og en flaske til, mens jeg observerede optrinnet og i mit stille sind frydede mig over, at alt hvad de gjorde så ganske afgjort modsvarede mine forventninger.

For snart blev der sagt noget, Simon ikke kunne opfatte som andet end *krænkende*. En lille bemærkning, spøgefuldt ment, om Evas fysik. Sådan set harmløst nok, og meget, meget uskyldigt i forhold til alt det de ellers kunne finde på at sige til hinanden. Men det blev gentaget, og Allan råbte:

- Din kone har ikke patter ... hun har et *yver* ... - og Ib råbte:

- Muuh, - og Simon syntes jo ikke, han kunne sidde sådan noget overhørigt. Så han trådte ud af kravlegården og iklædt sparkedragt, mælkeskæg og kyse råbte han:

- Sig det en gang til, din bøsse, - og så rejste de sig op og gik over, og puffede til Simon, og repeterede deres »muuh«, og gav sig til at smække lussinger.

Det var mit indtryk, at de havde været oppe og slås alle sammen, på kryds og tværs, for sjov og på skræmt, og at de havde oplevet lidt af hvert gennem tiderne, men altid havde givet hinanden hånden bagefter og været lige gode venner for dét. Og at det her langtfra var det vildeste, de havde været ude for.

Men noget var galt. Det var som om man selv på afstand kunne mærke en falsk tone. Og en af lussingerne var desværre en hel del hårdere, end han nogensinde havde

været ude for. Så Simon slog igen, og den *sad*, så Allan vaklede. Og instinktivt hakkede Ib, for han var den der blev mest aggressiv, når han var fuld, og han ramte meget rent, og Simon blev bange og sparkede ud som han engang havde lært, og kom til at bruge mere styrke end godt var, og det, der blot havde været kammeratligt drilleri endte med nærkamp.

Det gik galt. Men desværre kunne jeg ikke rigtigt se *hvordan*. Herovrefra så man kun nogle sammenfiltrede mennesker, og det mest usædvanlige var sådan set al larmen. Men så eskalerede det, og jeg observerede en serie hurtige bevægelser, møbler, der fløj ud på pladsen, og to, der gik ned. Og et skud og en vældig damp, der stod op i en sky ved fortovscafeen, og folk der flygtede med tårer i øjnene.

Da skyen forsvandt og udsynet blev klart igen, så jeg en ung mand tage tre skridt baglæns, vaklende og iklædt en sparkedragt, som blev mere og mere *rød*. Og tumulten hørte op, og jeg kunne se, at alle i nærheden var *bange*.

For skikkelsen faldt sammen på fliserne, og den rystede mærkeligt og unaturligt, og der dannedes en blodrød sø, hvor han lå, for gasprojektilet var gået direkte gennem højre øje.

Der blev ganske stille, og de rørte sig ikke ud af pletten. Dette gjaldt også fodgængerne på de to gågader. De stoppede op og frøs fast og stirrede på den livløse skikkelse ud for den stilfulde café. Og i ti sekunder stirrede de unge mennesker fåret på hinanden. Så gik de i panik.

Og mens alle begyndte at løbe forvirret rundt mellem hinanden og råbe og skrike og ringe 112 på deres mobiltelefoner – der tænkte jeg:

Ak, hvor er mennesket dog skrøbeligt, når det stilles over for universets fundamentale magter...

Og denne tanke affødte associationen:

Den stærkeste magt af disse må være den, der binder atomerne sammen i stabile strukturer – det, man i forgangne tider kaldte GUID

– men næst efter er den stærkeste magt den, atombomben frigør, når den spaltes atomet og udløser en kolossal sprængning, som netop tilintetgør de før så stabile strukturer.

Dette må være de to største magter, vi har.

Men den tredjestørste magt må være den, som manifesterer sig som kærlighed imellem mennesker – konkluderede jeg, og derefter knappede jeg jakken, bandt mit nye slips og smilede pænt til den lamslåede tjener – hvorpå jeg forlod fortovscafeen.

Danske litterære tekster 1950-2000

Udgivet af Lars Handesten, Knud Bjarne

Gjesing og Rolf Sindø

Syddansk Universitetsforlag 2004